

Слободяник, Ю.Б. Інститут державного аудиту [Текст] / Ю.Б. Слободяник // Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 травня 2009 р.) / відп. ред. Л.Г. Ліпич. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. – С. 390-391.

УДК 657.01

Слободяник Ю.Б.

*к.е.н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
Державного вищого навчального закладу «Українська академія банківської справи
Національного банку України»*

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ

Стратегія модернізації національної економіки відповідно до тенденцій світового економічного розвитку повинна базуватися на раціональному поєднанні регулюючих функцій держави, спрямованих на створення сприятливих умов для її розвитку, і ринкових механізмів, що допомагають сформувати економічну структуру. На етапі становлення нових економічних відносин зростає значущість державного контролю.

На ІХ Конгресі INTOSAI, що був проведений у м. Лімі (Перу) у жовтні 1977 року, прийнято Лімську декларацію керівних принципів контролю з метою напрацювання основних напрямів в сфері контролю за цільовим і ефективним витрачанням коштів державного бюджету, створення і розвитку незалежних органів державного фінансового контролю, створення системи дієвого управління державними фінансами, забезпечення відкритості в діяльності органів державного фінансового контролю.

Чинні в Україні механізми державного фінансового контролю не сприяють підвищенню результативності витрачання бюджетних коштів, що виділяються на

відповідні напрями, адже передбачають перевірку дотримання вимог чинного законодавства, фіксацію фактів порушення та накладання фінансових санкцій на порушників. Але контроль може бути ефективним лише при здійсненні комплексного аналізу діяльності суб'єкта, що перевіряється, і тих чинників, що спричинили порушення.

В світовій практиці система зовнішнього незалежного контролю, що здійснюється спеціальним конституційним органом від імені суспільства, представлена інститутом державного аудиту. Останній виконує як регулятивні, так і конструктивні функції, допомагаючи державі і суспільству проводити ефективні інституціональні зміни і обирати перспективні напрями розвитку держави. У всіх важливих сферах діяльності держави, таких як забезпечення прав громадян, безпека, працевлаштування, соціальний захист, охорона здоров'я, захист сім'ї, наука, мистецтво, культура, економіка і фінанси, створення інфраструктур, має оцінюватись фінансова ефективність. Поряд з цим мають аналізуватися економічність, рентабельність і правомочність дій органів виконавчої влади, їх фактична ефективність.

Переваги реалізації державного аудиту:

- рекомендації органу, що здійснює державний аудит, допомагають привернути увагу суб'єктів перевірок до можливостей підвищення їх доходів, скорочення витрат, удосконалення процедур;
- керівництво держави одержує інформацію про результати перевірок, аргументовані рекомендації щодо прийняття рішень відповідальними особами, альтернативні шляхи оптимізації витрачання державних ресурсів;
- громадяни держави мають повну інформацію про витрачання суспільних державних коштів.

Світова практика доводить, що вкладені в розвиток державного аудиту людські, фінансові та інші ресурси, виправдовують себе протягом дуже короткого проміжку часу.

Таким чином, подальший розвиток вітчизняного державного фінансового контролю повинен піти шляхом розширення його об'єктів, перегляду функцій, введення в правове поле наукових рекомендацій щодо впровадження державного аудиту. Останній повинен стати принципово новою цілісною системою, яка базується на єдиних засадах, що охоплюють усі сторони економічного життя.